

Van kinderboerderij naar buurtactiviteitencentrum

Boerderij Daalhoeve uit Maastricht is meer dan alleen een kinderboerderij

> Birgit van der Laan

Stichting Boerderij Daalhoeve

Gemeente	Maastricht
Organisatie	Stichting
Opgericht	1977
Aantal medewerkers	2 (1.5 FTE)
Aantal vrijwilligers	Circa 40 - 45
Grootte	0,85 hectare
Aantal bezoekers	50.000 per jaar
Bijzondere dieren	O.a. berkshire en bentheimer , brilshapen en mergellanders. Grote diversiteit aan rassen.
Bijzonderheden	Verkoop van eigen vlees
Website	www.daalhoeve.nl

Het is een bijzondere binnenkomst in de 'Koojstal' zoals het op zijn Limburgs genoemd wordt. De oude koeienstal van de kinderboerderij is ingericht als gezellige huiskamer en kantine. Houten tafels met grote rieten stoelen, schilderijen aan de muur en het houten dressoir met een ouderwetse weegschaal. Het nodigt uit om binnen te komen en gezellig een bakje te doen. En dat is ook de bedoeling. Iedereen is welkom bij Boerderij Daalhoeve in Maastricht.

"Paul en Annie, twee enthousiaste vrijwilligers, hebben samen met ons en met de andere vrijwilligers de horecaruimte zo ingericht", vertelt Eleanor Merx, assistent-beheerder van De Daalhoeve. "Toen Ralph (*beheerder, red.*) en ik hier een paar jaar geleden aan de slag gingen, was de kinderboerderij net overgegaan van een gemeentelijke organisatie naar een stichting. Bij die verandering zijn wij in beeld gekomen en aan de slag gegaan om samen met alle vrijwilligers van de kinderboerderij een actieve, laagdrempelige organisatie te maken waar iedereen zich welkom voelt. We willen dat de boerderij meer is dan een plek waar dieren geknuffeld kunnen worden. De boerderij ligt midden in de wijk en moet een centrum worden voor en door de buurt, waarin tal van vrijwilligers werken en mensen een zinvolle dagbesteding hebben. We merken ook dat steeds meer wijkbewoners ons weten te vinden en zich hier prettig voelen. Kijk maar om je heen, er zitten hier dames die elke week even aankomen en een kopje koffie drinken of een tosti bestellen. Dat is toch hartstikke leuk?"

Van gemeentelijke boerderij naar stichting

Tot 2012 was de boerderij onderdeel van het CNME en werd door de gemeente beheerd. In 2011 werd het CNME geconfronteerd met een forse bezuiniging. Zo fors, dat de kinderboerderij dreigde te moeten sluiten. Dit leidde tot een groot protest in de buurt. In juni 2011 vormden kinderen, buurtbewoners en anderen letterlijk een levende ketting rond de boerderij en protesteerden: "Handen af van de boerderij, anders kom je ook aan mij". Een emotioneel moment voor medewerkers van de kinderboerderij. De gemeente heeft toen aangegeven dat de kinderboerderij open zou blijven.

Na dit protest richtten wijkbewoners een werkgroep op die een plan maakte voor een doorstart van de kinderboerderij. Net als in de beginjaren zou deze worden geëxploiteerd door een onafhankelijke stichting. In het plan werd niet alleen beschreven hoe de kinderboerderij behouden zou worden, maar ook welke activiteiten er ondernomen zouden worden om (steeds meer) in eigen onderhoud te voorzien. In november 2012 ging de exploitatie van de boerderij definitief over naar de nieuwe stichting.

Eleanor: "Sinds de stichting van start is gegaan, is er al veel veranderd. Niet alleen is er de nieuwe horecaruimte, maar ook is er een nieuw leslokaal gebouwd. Er zijn nieuwe dieren gekomen en speeltoestellen voor de kinderen. Ook zijn we veel actiever en organiseren veel activiteiten. Je merkt ook dat het daardoor steeds drukker begint te worden met aantal bezoekers. Er is veel meer dynamiek. We organiseren thema-dagen, zoals de mosselavond waarop iedereen mosselen kan komen proeven. Ook is er een wijngilde dat hier elke maand kaas komt maken en een keer per jaar een demonstratie geeft voor het publiek. We zijn zo steeds op zoek naar nieuwe activiteiten en samenwerkingen, want we merken dat dat werkt en het bezoek het erg leuk vindt."

Diversiteit op de kinderboerderij

"Op de boerderij willen we de diversiteit onder de dieren laten zien. We hebben van veel dieren verschillende rassen, zoals het grote brilschaap en de Limburgse mergellander. We hebben ook boergeiten, angorageiten en wallische geiten. We proberen zo niet alleen de diverse rassen te laten zien, maar ook verschillende kleuren en aftekeningen."

"Er is hier ook een grote diversiteit in het publiek. Natuurlijk zijn er de ouders met kinderen en kleinkinderen, maar we werken daarnaast veel met vrijwilligers en met dagbesteding. Radar, een organisatie die werkt met mensen met een beperking, komt hier met een groep cliënten en eigen begeleiding. Zij doen echt heel nuttig werk voor ons. Zo houden zij het pluimvee bij. Niet alleen de verzorging van de kippen, maar ook het rapen, schoonmaken en stempelen van de eieren. Je merkt ook dat ze dat graag doen en zien ook echt resultaat van hun werk als aan het eind van de dag de eieren alweer verkocht zijn! Zo blijven wij zoeken naar logische verbindingen in de omgeving om zo de kinderboerderij een onmisbare plek in de buurt te geven. En het is nu even hard werken, maar we zijn er van overtuigd dat het ons gaat lukken."

Lees verder >>

Honderden lammetjes

Op het terrein is elk voorjaar een grote tent te vinden met daarin zo'n 70 schapen van diverse rassen (coburger fuchs, mergellander, brilschaap en blue de maine). Eigenlijk is de tent een grote kraamkamer waarin rond de 150 lammetjes het levenslicht zien. Zoveel schapen staan er normaal niet op de kinderboerderij, zij horen bij het begrazingsproject van Ralph Frissen, beheerder van de kinderboerderij, en komen naar de kinderboerderij om te bevallen. Zodra de schapen gelammerd hebben, worden ze in de stal in aparte lammerhokjes gezet en kan het publiek de jonge dieren komen bewonderen. Als alle schapen gelammerd hebben, gaan de meeste schapen met lammeren terug het begrazingsgebied in.

Scharrelvarkens

Buiten in de modder ligt de misschien wel gelukkigste beer van een kinderboerderij: Bèrke het Berkshire varken. Prinsheerlijk ligt hij daar, te genieten van het voorjaarszonnetje, met in zijn kielzog Oukje, een oudere Bentheimer zeug. Zij is geïnsemineerd en zal in maart bevallen van een toom bonte biggen. Als zij straks naar de kraamstal verhuist, krijgt Bèrke gezelschap van een nieuwe zeug: Bonny, ook een Berkshire. Straks zal hij vader worden van een toom bijzondere Engelse Berkshire varkens. Eleanor: "Wij houden de varkens voor het vlees, maar de ouderdieren houden wij aan. Oukje is soms een wat knorrige zeug naar andere varkens, maar ze is een hele goede moeder. Ze weet goed dat ze straks naar de kraamstal gaat om te bevallen. Zodra de biggen groot genoeg zijn, worden ze om de beurt geslacht en wordt het vlees bij ons op de kinderboerderij verkocht."

Vleesverkoop van eigen erf

"We verkopen niet alleen varkensvlees, maar ook vlees van lammeren, kippen en konijnen. De dieren worden in de buurt geslacht en hier wordt het verpakt en verkocht door onze vrijwilligers. Dat loopt eigenlijk heel goed. De dieren hebben een prachtig leven gehad en zijn echte scharreldieren. We houden ook kleinschalig konijnen en kippen voor het vlees. Daarbij zoeken we heel bewust naar rassen die niet alleen geschikt hiervoor zijn, maar ook weinig gezondheidsproblemen hebben. We hebben een paar 'plofkippen' gehad, maar die hadden zoveel pootproblemen. Bezoekers konden zo wel zien hoe zeer die dieren genetisch eigenlijk verpest waren. Maar voor ons is dierenwelzijn heel belangrijk, daarom zijn we op zoek gegaan naar andere rassen met minder problemen."

"Voor het publiek was het even wennen. We zijn ook wat vrijwilligers kwijtgeraakt die het zielig vonden. Maar we hebben ook nieuwe vrijwilligers terug. Mensen zien hier tenminste echt met eigen ogen hoe de dieren geleefd hebben. We merken dat de kinderen of oudere mensen er eigenlijk geen problemen mee hebben. Kinderen kunnen heel goed relativeren dat dit vlees beter is dan uit de bio-industrie en ouderen reageren soms juist met "Het vlees hier smaakt net als vroeger". Het is juist de generatie die er tussen zit die er vooral in het begin wat moeite mee had. De mensen tussen de 25 en 40 die eigenlijk niet opgegroeid zijn met 'vlees van de boer'. Er was in het begin ook wel wat protest, maar we hebben uitgelegd hoe we het aanpakken en we merken nu dat het ook gewaardeerd wordt."

"Tijdens de educatie vertellen we aan kinderen en andere bezoekers dat dieren geslacht worden en opgegeten. Wij zien dat ook als een taak van de kinderboerderij om niet alleen de mogelijkheid te bieden om dieren te aaien, maar ook een stuk bewustwording waar vlees vandaan komt en dat gesprek echt aangaan met de bezoekers."

